

अनुसूचित जमातीचे जात वैधता प्रमाणपत्र सादर न केल्यामुळे/अवैध ठरल्यामुळे अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आलेल्या अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना सेवा विषयक/ सेवा निवृत्ती विषयक लाभ मंजूर करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : बीसीसी २०१९/प्र.क्र.५८१ ए/१६-ब
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२.
दिनांक : १४ डिसेंबर, २०२२.

- वाचा :**
- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.३०८/१६-ब, दि.२१ डिसेंबर, २०१९.
  - २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१९/प्र.क्र.५८१ ओ/१६-ब, दि.१५ जून, २०२०.
  - ३) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.३०८/१६-ब, दि.२७.११.२०२०
  - ४) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.३०८/१६-ब, दि.२८.१०.२०२१
  - ५) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी २०१८/प्र.क्र.३०८/१६-ब, दि. १४.१०.२०२२

प्रस्तावना :

मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिहिल अपील क्र.८९२८/२०१५ व इतर याचिका यामध्ये दि.६.७.२०१७ रोजी दिलेल्या निर्णयाची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी निर्गमित करण्यात आलेल्या संदर्भाधीन दि.२१.१२.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये खालील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना तात्पुरत्या स्वरूपात ११ महिन्यांकरिता अथवा ते सेवेत राहिले असते तर ते ज्या दिनांकाला सेवानिवृत्त झाले असते त्या दिनांकापर्यंत यापैकी जे आधी घडेल तोपर्यंत अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आले आहे-

- (अ) अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेले अधिकारी / कर्मचारी
- (ब) अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यानंतर विशेष मागासप्रवर्गाचे अथवा अन्य कोणत्याही मागासवर्गाचे जात वैधता प्रमाणपत्र सादर केलेले अधिकारी/ कर्मचारी
- (क) अनुसूचित जमातीचा दावा सोडून दिलेले अधिकारी/ कर्मचारी

(ड)नियुक्तीनंतर जात प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी विहित मुदतीत जात पडताळणी

समितीकडे प्रस्ताव सादर न केलेले अनुसूचित जमातीचे अधिकारी व कर्मचारी

(इ) ज्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी त्यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरविण्याच्या जात पडताळणी समितीच्या निर्णयाच्या विरोधात माननीय न्यायालयात याचिका दाखल केल्या असतील मात्र त्यांच्या प्रकरणी माननीय उच्च न्यायालयाने किंवा माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने जात प्रमाणपत्र अवैध ठरविण्याच्या समितीच्या निर्णयास कोणतीही स्थगिती दिली नसेल असे अधिकारी व कर्मचारी

ज्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचे अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यामुळे त्यांना दि.२१.१२.२०१९ च्या शासन निर्णयापुर्वीच सेवेतून कमी करण्यात आले होते त्यांनाही अधिसंख्य पदावर रुजू करून घेण्यात आले.

अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आलेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या अधिसंख्य पदावरील नियुक्त्यांना संदर्भ क्र.३, ४ व ५ येथील दि.२७.११.२०२०, दि.२८.१०.२०२१ व दि. १४.१०.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये वेळोवेळी मुदतवाढ देण्यात आली आहे.

अधिसंख्य पदावर वर्ग केलेल्या अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना अनुज्ञेय करावयाच्या सेवा विषयक/ सेवा निवृत्ती विषयक लाभांबाबत सविस्तर अभ्यास करून शासनास शिफारशी करण्यासाठी संदर्भाधीन दि.१५.६.२०२० च्या शासन निर्णयान्वये तत्कालिन मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे अध्यक्षतेखाली अभ्यास गटाची स्थापना करण्यात आली. सदर अभ्यास गटाच्या शिफारशी मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.२९.११.२०२२ च्या बैठकीत निर्णयार्थ सादर करण्यात आल्या. मंत्रिमंडळाच्या निर्णयानुसार अधिसंख्य पदावर वर्ग केलेल्या अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना खालील सेवा विषयक व सेवा निवृत्ती विषयक लाभ अनुज्ञेय करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :

अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यामुळे ज्या शासकीय अधिकारी/ कर्मचारी यांना अधिसंख्य पदावर वर्ग केले आहे अशा अधिसंख्य पदावरील अधिकारी व कर्मचारी यांना सेवा विषयक तसेच सेवा निवृत्तीचे लाभ देण्यात यावेत. यामध्ये पदोन्नती व अनुकंपा धोरण याचा लाभ मिळणार नाही.

२. अधिसंख्य पदावर कार्यरत शासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना मानवतावादी दृष्टीकोनातून व त्यांनी केलेल्या सेवेचा विचार करून १ दिवसाचा तांत्रिक खंड देऊन पुन्हा ११ महिन्यांच्या कालावधीकरीता त्यांच्या सेवा सेवानिवृत्तीच्या दिनांकापर्यंत सुरु ठेवाव्यात.

३. अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरल्यामुळे संबंधित अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आले आहे. त्यामुळे रिक्त झालेली अनुसूचित जमातीची पदे भरण्यासाठी संबंधित विभागांनी एक कालबद्ध कार्यक्रम आखून विशेष भरती मोहिम राबवावी. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या अखत्यारीतील पदे भरण्याची कार्यवाही दि. ३१ डिसेंबर, २०२३ पर्यंत पूर्ण करावी. गट-क व गट-ड मधील पदे भरण्याची कार्यवाही दि. ३१ जुलै, २०२३ पर्यंत पूर्ण करावी. शासन निर्णय निर्गमित झाल्यापासून महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास एक महिन्यात मागणीपत्र पाठवावे. गट-क आणि गट-ड ची पदे भरण्यासाठी शासन निर्णय निर्गमित झाल्यापासून एक महिन्यात जाहिरात प्रसिद्ध करावी.

४. सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांना व आस्थापनांना सदर शासन निर्णयाची प्रत महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावरून उपलब्ध करून घेऊन त्याप्रमाणे तात्काळ कार्यवाही करण्याच्या सूचना त्यांच्या स्तरावरून स्वतंत्रपणे द्याव्यात.

५. सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२२१२१४१७५२५१०५०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अर्चना तामोरे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.उप मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधान परिषद

- ६) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधान सभा
- ७) सर्व विधान सभा सदस्य/ विधान परिषद सदस्य
- ८) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- ९) अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग
- १०) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान परिषद)
- ११) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान सभा)
- १२) सर्व विभागीय आयुक्त
- १३) सर्व जिल्हाधिकारी
- १४) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- १५) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई
- १६) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई
- १७) प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- १८) प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, नागपूर, औरंगाबाद
- १९) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
- २०) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई
- २१) सचिव, राज्य माहिती आयोग, मुंबई
- २२) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- २३) राज्यातील सर्व महामंडळे आणि उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक
- २४) सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त
- २५) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपालिका
- २६) संचालक, समाजकल्याण, पुणे
- २७) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
- २८) संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- २९) संचालक, सेवायोजन, मुंबई
- ३०) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
- ३१) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा), मुंबई/नागपूर
- ३२) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- ३३) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- ३४) सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख
- ३५) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन मुंबई
- ३६) सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये, महाराष्ट्र राज्य
- ३७) निवड नस्ती, कार्यासन १६-ब.